

Redactioneel

Beleid is een woord dat wat droog in de mond ligt. Het suggereert — als het iets suggereert — vooral evenwichtigheid en bedachtzaamheid. Het laat zich moeilijk associëren met emotionaliteit en radicalisme: een 'voortvarend beleid' is het meeste dat men mag verwachten. Het past bij het handelen van de overheid, bij de stijl van het ambtelijk werk.

Wij zullen beleid in een veel ruimere zin opvatten. Van beleid is naar onze mening sprake overal waar een organisatie of collectiviteit een koers uitzet, al dan niet na nauwkeurige afweging van alternatieven, al dan niet zorgvuldig gepland en geprogrammeerd, al dan niet onder bewuste relatering van middelen en doeleinden. In die zin is beleid een gedragscategorie die zich in alle sectoren van de samenleving laat onderkennen, vaak gebrekkig uitgewerkt, onvoldoende geïnstrumenteerd of weinig effectief, maar naar intentie en aanzet ongetwijfeld een pogen doelbewust gestalte te geven aan de toekomst.

Juist de zozeer verbreide onvolkomenheid van veel beleid is voor ons een uitdaging. Zij vraagt, om corrigeerbaar te zijn, een verklaring, en tot die verklaring kunnen de sociale wetenschappen een bijdrage geven. Te stellen dat op menig terrein een onvast beleid wordt gevoerd of een ander beleid verkieslijk zou zijn, wordt genoeg gedaan; het komt er op aan te analyseren waardoor beleid faalt en waarom men koerswijziging voorstaat.

In die zin is 'non-policy' — de afwezigheid van beleid — minstens zo interessant als bestaande 'policy'. Naast commentaren op voorgenomen en uitgevoerd beleid zal dan ook aandacht worden gegeven aan het ontbreken van beleid en aan de achterliggende oorzaken daarvan.

In deze aflevering wordt van dit streven een bescheiden proeve geboden. *Van den Doel* — zelf een 'product' van de vernieuwing — schrijft over de vernieuwing van het beleid door het kabinet-Den Uyl, met de volle nadruk op de marges die aan dit beleid zijn gelaten. Hij vergelijkt bedoelingen met mogelijkheden, en poogt na vergelijking aan te geven hoe de gegeven 'smalle marges' zijn 'op te rekken'.

Van Maarseveen, in een vroegere functie direct betrokken bij staatsrechtelijke hervormingen, geeft een kritische beoordeling van het grondwetsbeleid met als kernstelling het ontbreken van de wil tot ingrijpende grondwetswijziging bij achtereenvolgende kabinetten. *Hommes*, die het wetenschapsbeleid onder de loupe neemt, kan heel wat meer activiteit signaleren — al is het maar in de vorm van een niet-aflatende stroom van nota's — maar moet eveneens constateren dat om één vraagstuk, dat van de democratisering, met een wijde boog wordt heengelopen.

Tenslotte schetst *Den Broeder* de principes en problemen van het huidige arbeidsmarktbeleid. Ook hier blijkt de geest gewilliger dan het vlees, de doelstellingen duidelijker dan de instrumenten krachtig. Dit beleid, zo stelt *Den Broeder*, bestaat nog in hoofdzaak uit 'noodverbanden'; het is 'fragmentarisch van aard'.

Commentaar leidt tot critiek, en critiek tot analyse en verklaring. Naargelang het laatste beter slaagt, wordt het doel van dit tijdschrift dichter benaderd.